

Για να το κάνουν αυτό θα ανατινάξουν όλα τα βουνά της περιοχής δημιουργώντας τέσσερα ορυχεία ανοιχτής εξόρυξης και μια μεγάλη δεξαμενή εναπόθεσης αποβλήτων, που θα περιέχει κυάνιο και άλλες τοξικές ουσίες.

Οι κάτοικοι που αντιδρούν λένε ότι αυτό θα έχει ανυπολόγιστες συνέπειες στο περιβάλλον καθώς και στην ιστορική κληρονομιά της Ρόσια Μοντάνα, αφού εκεί βρίσκονται οι πιο καλά διατηρημένες ρωμαϊκές στοές παγκοσμίως.

Οι ιστορικοί λένε πως η ακμή της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας οφείλεται ως ένα βαθμό στο χρυσάφι της Ρόσια Μοντάνα και οι τεχνίτες της εποχής είχαν αναπτύξει ένα δίκτυο υπόγειων στοών για την εξόρυξη, τόσο αριστοτεχνικό, που πολλοί το παρομοιάζουν με υπόγεια Ακρόπολη.

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ

1. Και οι δύο χώρες πλήττονται βάνουσα από την οικονομική κρίση.
2. Και οι δύο χώρες θέλουν να εξορύξουν το χρυσάφι τώρα που οι τιμές του πολύτιμου μετάλλου βρίσκονται στα ύψη.
3. Και οι δύο χώρες έχουν ως επενδυτές канаδικές εταιρείες.
4. Κάτοικοι και των δύο περιοχών αντιδρούν υποστηρίζοντας πως τα σχέδια εξόρυξης θα έχουν καταστροφικές συνέπειες.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ

1. Στη Ρόσια Μοντάνα αστυνομία δεν πάτησε ποτέ, παρά τις διαμαρτυρίες των κατοίκων που πολλές φορές ήταν έντονες και παρά τη συμμετοχή ξένων ακτιβιστών που ταξίδεψαν στη Ρουμανία ειδικά για κείνες τις διαδηλώσεις. Στις Σκουριές στέλνουν τα ΜΑΤ.
2. Ο πρόεδρος της Ρουμανίας Τραϊάν Μπασέσκου, που είναι αναφανδόν υπέρ του πρότζεκτ, επισκέπτεται τη Ρόσια Μοντάνα και συνομιλεί με τους κατοίκους που αντιδρούν. Στην Ελλάδα δεν άκουσα ποτέ για μια τέτοια συνάντηση σε τόσο υψηλό επίπεδο.
3. Στη Ρουμανία το πρότζεκτ το έχει αναλάβει μια κοινοπραξία, η Rosia Montana Gold Corporation (4). Σε αυτή την εταιρεία οι Καναδοί έχουν το 80,69%, ενώ το υπόλοιπο 19,31% έχει μείνει στον έλεγχο του κράτους.

Στην Ελλάδα έχει σχηματιστεί μια αντίστοιχη κοινοπραξία, η «Ελληνικός Χρυσός». Οι Καναδοί ελέγχουν το 95%, ενώ το υπόλοιπο 5% ανήκει στην ελληνική κατασκευαστική εταιρεία «Ακτώρ» του ομίλου Μπόμπολα. Το ελληνικό κράτος δηλαδή δεν έχει κρατήσει απολύτως τίποτα.

4. Το ρουμανικό κράτος, σύμφωνα με τη Rosia Montana Gold Corp., θα πάρει 4 δισεκατομμύρια δολάρια από αυτή την επένδυση, συμπεριλαμβανομένων και των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης (royalties) που θα εισπράττει βάσει των νόμων κατ' αναλογία με το μέταλλευμα που θα εξορύσσεται (5).

Αντίθετα η Ελλάδα παραχώρησε στην «Ελληνικός Χρυσός» τα πάντα για 11 εκατομμύρια ευρώ και δεν θα εισπράξει ούτε σεντ από δικαιώματα εξόρυξης στο μέλλον καθώς ο μεταλλευτικός κώδικας που γράφτηκε επί χούντας δεν προβλέπει κάτι τέτοιο (6).

5. Όλοι οι υπουργοί που πέρασαν από το αρμόδιο υπουργείο Περιβάλλοντος της Ρουμανίας, διστάζουν να δώσουν περιβαλλοντική άδεια στο πρότζεκτ της Ρόσια Μοντάνα, και ως εκ τούτου το πράσινο φως για την έναρξή του.

Ο υπουργός Περιβάλλοντος, Ατίλα Κοροντί, μάλιστα απέρριψε το 2007 την περιβαλλοντική μελέτη της εταιρείας καθώς δεν είχαν προσκομιστεί όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά. «Χρειαζόμαστε επενδυτές σε αυτή τη χώρα που να είναι σοβαροί, και η εταιρεία κατά τη γνώμη μου δεν είναι αρκετά σοβαρή», είπε στην συνάδελφο Γεωργία Ανάγνου.

Η τωρινή υπουργός Περιβάλλοντος μάλιστα, Rovana Plumb, πρότεινε πρόσφατα να δοθεί όλος ο φάκελος στη δημοσιότητα προκειμένου οι Ρουμάνοι να γνωρίζουν κάθε λεπτομέρεια αναφορικά με το πρότζεκτ (7).

Στην Ελλάδα, παρ' όλο που εκκρεμεί απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας που θα κρίνει το αν θα αρχίσει το πρότζεκτ ή όχι, το υπουργείο Περιβάλλοντος με εντολή του παρεμβαίνει υπέρ της «Ελληνικός Χρυσός» και ουσιαστικά διατάζει το δασαρχείο να εγκρίνει εργασίες υλοτομίας στο αρχέγονο δάσος των Σκουριών, πριν από την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (8).

6. Η Rosia Montana Gold Corporation προσπαθεί να κερδίσει την κοινή γνώμη της Ρουμανίας με διαφημιστικά σποτ στην τηλεόραση και στις εφημερίδες. Σε σχέση με τη διαφήμιση η εταιρεία κατατάσσεται τρίτη μετά τις δύο μεγάλες εταιρείες τηλεφωνίας. Με αυτόν τον τρόπο ελέγχει και την εγχώρια πληροφόρηση, αφού όπως καταγγέλλουν Ρουμάνοι δημοσιογράφοι, «είναι αδύνατον να δεις να γράφονται άρθρα εναντίον του πρότζεκτ της Ρόσια Μοντάνα στον εθνικό Τύπο».

Στην Ελλάδα η «Ελληνικός Χρυσός» δεν έχει ούτε καν ιστοσελίδα (9) και δεν δαπανά τίποτα για διαφήμιση. Ούτε και φαίνεται να νοιάζει κανέναν -και μιλώ κυρίως για το κράτος- να ενημερωθεί η κοινή γνώμη της Ελλάδας για το τι ακριβώς σχεδιάζεται να γίνει στη Χαλκιδική.

Είναι λες και μιλάμε για μια έρημη τοποθεσία στον πλανήτη Αρη. Τα περισσότερα ελληνικά ΜΜΕ σιωπούν εναρμονιζόμενα με την κυβερνητική γραμμή περί ανάπτυξης και ξένων επενδύσεων uber alles, ενώ το γεγονός ότι στην κοινοπραξία συμμετέχει και ένας από τους πιο σημαντικούς επιχειρηματικούς ομίλους της Ελλάδας, βασικός μέτοχος και σε ΜΜΕ, καθιστά τη δημοσίευση κριτικής σχετικά με το project πρακτικά αδύνατη.

7. Στην Ρουμανία το πρότζεκτ είναι μεγαλύτερο (4 ανοιχτά ορυχεία) και συνεπώς έχει μεγαλύτερες επιπτώσεις στο περιβάλλον από ότι το πρότζεκτ στις Σκουριές. Επίσης θα χρησιμοποιηθεί κυάνιο. Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις δηλώσεις των υπευθύνων της «Ελληνικός Χρυσός» όχι.

Όπως λένε, από τη στιγμή που το κοίτασμα στις Σκουριές περιέχει χαλκό, θα χρησιμοποιήσουν μια τεχνική για μεταλλουργία χαλκού που λέγεται flash smelting (στιγμαία τήξη) και θα παίρνουν τον χρυσό ως παραπροϊόν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το ρουμανικό κράτος, παρ' όλο που έχει να κερδίσει περισσότερα χρήματα από τα σχέδια εξόρυξης χρυσού στο έδαφός του, παρ' όλο που έκανε καλύτερες συμφωνίες και παρ' όλο που και το ίδιο είναι μέτοχος της κοινοπραξίας, φαίνεται να κινείται με περισσότερη ωριμότητα, υπευθυνότητα και προσοχή σε σχέση με την Ελλάδα.

Το ελληνικό κράτος, που χορεύει στον ρυθμό των Μνημονίων, βιάζεται. Με μοναδικό κριτήριο το «να δώσουμε θέσεις εργασίας» ή «να φέρουμε ξένες επενδύσεις» κινείται άρον άρον με προχειρότητα,

κερδίζοντας ελάχιστα, και μάλιστα σε ένα θέμα τόσο σημαντικό που αφορά το περιβάλλον μιας περιοχής απερίγραπτου φυσικού κάλλους.

Και επειδή οι άνθρωποι που ζουν εκεί πιστεύουν ότι τα αρχέγονα δάση που θα κοπούν δεν ξαναγίνονται και πως κάθε απόφαση που θα ληφθεί τώρα, θα επηρεάσει άμεσα και τις επόμενες γενιές, διαμαρτύρονται. Ωστόσο αντί να βρουν ένα κράτος που θα σκύψει και θα τους ακούσει, εκείνο τους στέλνει τα MAT για να καταπνίξει τη φωνή τους.

Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα της Ευρώπης όπου συμβαίνει κάτι τέτοιο. Δεν υπάρχει καμία ανάλογη περίπτωση, από τη στιγμή που η Ελλάδα έγινε μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας, όπου ένα μεταλλευτικό σχέδιο επιχειρήθηκε να επιβληθεί με αυτόν τον τρόπο, διά της βίας, εκ των άνω, από ευρωπαϊκό κράτος στον λαό του.

Αυτά είναι πράγματα που συχνά τα βλέπει κανείς να συμβαίνουν σε χώρες της Λατινικής Αμερικής. Στη Γουατεμάλα, όπου MAT και άνδρες ιδιωτικής εταιρείας σεκιούριτι επενέβησαν προς χάριν της μεταλλευτικής CGN προκειμένου να καταπνίξουν τη διαμαρτυρία ιθαγενών Μάγιας.

Το αποτέλεσμα ήταν να σκοτώσουν φριχτά τον ηγέτη τους, κομματιάζοντάς τον με ματσέτες. Στο Περού για το ορυχείο της Newmont, όπου δυνάμεις καταστολής συγκρούστηκαν με τους ντόπιους που επίσης διαμαρτύρονταν κατά του πρότζεκτ, αφήνοντας πίσω τους νεκρούς και τραυματίες.

Και στην Κολομβία, όπου εξαιτίας του 50χρονου εμφύλιου πολέμου, ο στρατός είναι αυτός που φυλάει τις ιδιωτικές εταιρείες χρυσού. Αλλά είπαμε: Εμείς δεν έχουμε καμιά σχέση με Λατινική Αμερική, είμαστε στο ευρώ, είμαστε Ευρώπη!

Ρώτησα τον πρώην υπουργό Περιβάλλοντος που έβαλε την υπογραφή του για το πρότζεκτ, Γιώργο Παπακωνσταντίνου, τι ακριβώς κερδίζει η χώρα. (Θυμίζω ότι πήραμε 11 εκατ. ευρώ και τέλος. Ούτε σεντ από royalties στο μέλλον.)

Μου απάντησε αυτολεξεί: «Το κράτος κερδίζει γιατί παίρνει φόρους, το κράτος κερδίζει γιατί προσλαμβάνονται πάνω από 1.000 άτομα και αυτά τα άτομα έχουν εισοδήματα, άρα πληρώνουν φόρους».

Θέσεις εργασίας

Ο κ. Στρατουδάκης της «Ελληνικός Χρυσός» μιλάει για «1.700 άμεσες θέσεις εργασίας και τις διπλάσιες έμμεσες». Περίπου 5.000 δηλαδή. Κάτι που με ευκολία επιβεβαιώνει και ο δήμαρχος Αριστοτέλη κ. Πάχτας:

«Πείτε μου, σε ποια άλλη περιοχή της πατρίδας μας, στην επόμενη πενταετία θα δημιουργηθούν άλλες 5.000 θέσεις απασχόλησης;».

Παρ' όλο που θεωρώ έωλο τον αριθμό των έμμεσων θέσεων -γιατί κανείς δεν μπορεί αυτή τη στιγμή να επιβεβαιώσει ότι π.χ. οι γαλότσες που θα φορούν οι εργάτες θα φτιάχνονται από ελληνικά χέρια και δεν θα αγοράζονται από τη Βουλγαρία- θα θεωρήσω ότι ο αριθμός των θέσεων εργασίας που θα δημιουργηθούν θα είναι όντως 5.000.

Όπως επίσης θα τονίσω και κάτι που δεν ακούγεται συχνά: ότι σύμφωνα με τις μελέτες της εταιρείας για τις Σκουριές, το ορυχείο θα έχει ζωή 27 χρόνων.

Αμείλικτα ερωτήματα

Τα ερωτήματα λοιπόν που καλείται να απαντήσει η ελληνική κοινωνία είναι τα εξής: Δέχεται για μια υπόσχεση 5.000 θέσεων εργασίας που θα διαρκέσουν 27 χρόνια, να κοπούν εκατοντάδες στρέμματα αρχέγονου δάσους;

Δέχεται να ρισκάρει τυχόν περιβαλλοντικές επιπτώσεις και ατυχήματα;

Δέχεται να εξορυχτεί χρυσάφι που θα φεύγει έξω, χωρίς να αφήνει περαιτέρω κέρδη στον τόπο από δικαιώματα εξόρυξης, παρά μόνο όσα θα προκύπτουν από τη φορολογία της επιχείρησης και των εργαζομένων της;

Και το πιο σημαντικό: Δέχεται αυτού του τύπου την ανάπτυξη;

Αυτά τα βασικά ερωτήματα θα πρέπει να αποτελέσουν την καρδιά μιας δημόσιας διαβούλευσης, η οποία κανονικά θα έπρεπε να είχε ήδη γίνει. Έτσι ώστε όλοι οι Έλληνες να είναι ενημερωμένοι γι' αυτό που σχεδιάζεται να γίνει σε ένα μέρος της πατρίδας τους.

Μας αφορά όλους. Αλλωστε όπως έλεγε και ο Αριστοτέλης, «Το κύριο γνώρισμα του πολίτη είναι η συμμετοχή στην απονομή δικαιοσύνης και στην άσκηση εξουσίας». Δυστυχώς στη σύγχρονη ελληνική δημοκρατία αυτά είναι ψιλά γράμματα.

01/12/2012,12:52

Του Γιώργου Αυγερόπουλου από την [Εφημερίδα των Συντακτών](#)